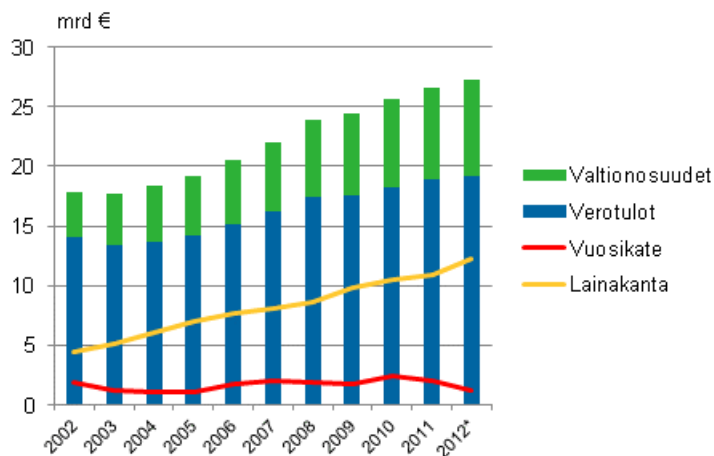

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2012

Kuntien taloustilanne kiristyi vuonna 2012

Tilastokeskuksen keräämien tilinpäätösarviotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien vuosikatteet heikkenivät 767 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna, eivätkä vuosikatteet riittäneet täysimääräisesti kattamaan poistoja. Vuosikatteiden alenemiseen vaikuttivat kuntien toimintakatteiden heikentyminen yhdessä verotulojen heikon kasvun kanssa. Yhä useammalla kunnalla vuosikate jäi negatiiviseksi. Kuntien lainakanta jatkoi kasvuaan noin 1,4 miljardilla eurolla.

Manner-Suomen kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta 2002–2012*

*Tilinpäätösarviot

Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien verotulot kasvoivat edellisestä vuodesta 1,4 prosenttia ja valtionosuudet 5,3 prosenttia. Tämä 663 miljoonan euron verorahoituksen lisäys ei kuitenkaan riittänyt kattamaan toimintakatteiden 1,5 miljardin euron heikkenemistä, mikä näkyy vuosikatteiden laskuna. Kuntien vuosikatteet laskivat tilinpäätösarvioiden mukaan 37,3 prosenttia.

Kaikkiaan 63 kuntaa arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi. Vuonna 2011 vuosikate oli negatiivinen 36 kunnalla. Vuoden 2012 arvioiden perusteella vuosikate asukasta kohden oli kunnissa keskimäärin 238

euroa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 382 euroa. Poistoista ja arvonalentumisista vuosikate kattoi kunnissa ainoastaan 69,6 prosenttia ja investoinneista 33,6 prosenttia.

Kuntien lainakanta oli vuoden 2012 lopussa 12,3 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 12,5 prosenttia, vajaalla 1,4 miljardilla eurolla. Kuntayhtymien lainkanta kasvoi 9,6 prosenttia ja oli yhteensä 2,7 miljardia euroa vuoden 2012 lopussa. Asukasta kohden lainakanta oli kunnissa 2 282 euroa, kun vastaava luku edellisenä vuonna oli 2 038 euroa.

Investointeihin kunnat arvioivat vuonna 2012 käyttäneensä 3,8 miljardia euroa, mikä on 5,7 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Kuntayhtymien investointimenot olivat tilinpäätösarvioiden mukaan yhteensä 851 miljoonaa vuonna 2012.

Selvitys perustuu Manner-Suomen 320 kunnalta ja 154 kuntayhtymältä tammikuussa 2013 kerättyihin tilinpäätösarvioihin. Kunta- ja kuntayhtymäkohtaisia tilinpäätösarvioita ei julkaista.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2012* , milj. euroa.....	4
--	---

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Manner-Suomen kuntien investointimenot, rahoitusosuudet investointimenoihin ja investointihyödykkeiden myyntitulot 2002–2012*	5
Liitekuvio 2. Manner-Suomen kuntayhtymien investointimenot, lainakanta ja vuosikate 2002–2012*	5
Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotilaston laatuseloste 2012.....	6

Liitetaulukot

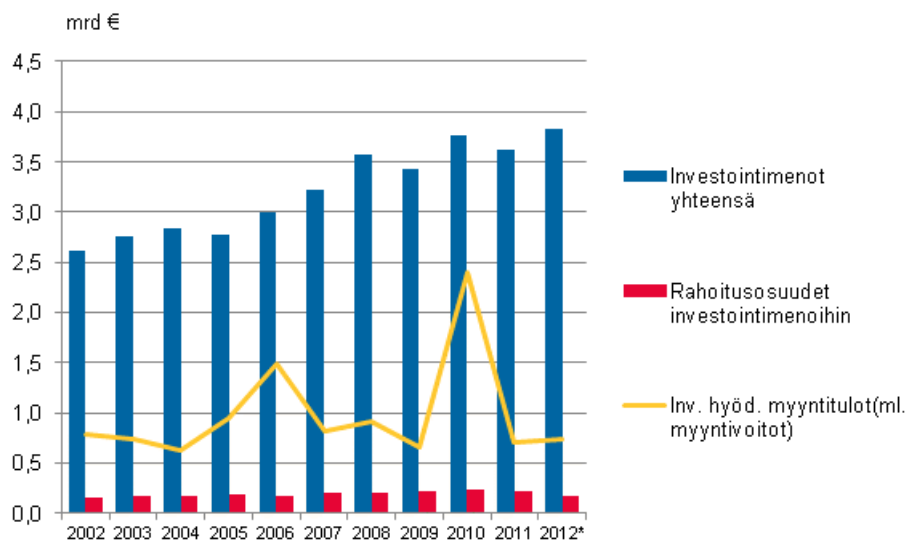
Liitetaulukko 1. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2012* , milj. euroa

	Kunnat		Kuntayhtymät		Yhteensä	
	2012*	Muutos, %	2012*	Muutos, %	2012*	Muutos, %
Tuloslaskelma:						
Toimintakate	-26 254	6,2	544	-5,7	-25 710	6,5
+ Verotulot	19 232	1,4			19 232	1,4
+ Valtionosuudet	8 027	5,3			8 027	5,3
+ Korkotuotot	265	5,8	8	-39,1	273	3,7
+ Muut rahoitustulot	336	15,8	10	-14,3	346	14,6
- Korkokulut	242	-5,5	98	1,8	340	-3,5
- Muut rahoituskulut	77	-21,5	29	-9,2	106	-18,5
= Vuosikate	1 287	-37,3	436	-8,1	1 723	-31,9
Poistot ja arvonalentumiset	1 849	5,9	496	4,7	2 345	5,7
Investoinnit:						
Investointimenot yhteensä	3 826	5,7	851	15,5	4 677	7,3
Rahoitusosuudet investointimenoihin	171	-24,6	16	-27,4	187	-24,9
Investointihyödykkeiden myyntitulot	744	5,1	77	113,5	821	10,3
Rahavarat, lainat ja antolainat:						
Antolainasaamisten lisäykset	301	-15,7	19	-45,7	320	-18,4
Antolainasaamisten vähennykset	132	-48,5	10	300,9	142	-45,2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 094	18,7	278	6,2	2 372	17,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 348	2,4	118	6,8	1 466	2,8
Rahavarat 31.12.	3 470	-7,5	812	9,1	4 282	-4,8
Lainakanta 31.12.	12 317	12,5	2 732	9,6	15 049	12,0
Lainasaamiset 31.12.	4 463	4,7	120	2,3	4 582	4,6

*) Tilinpäätösarviot

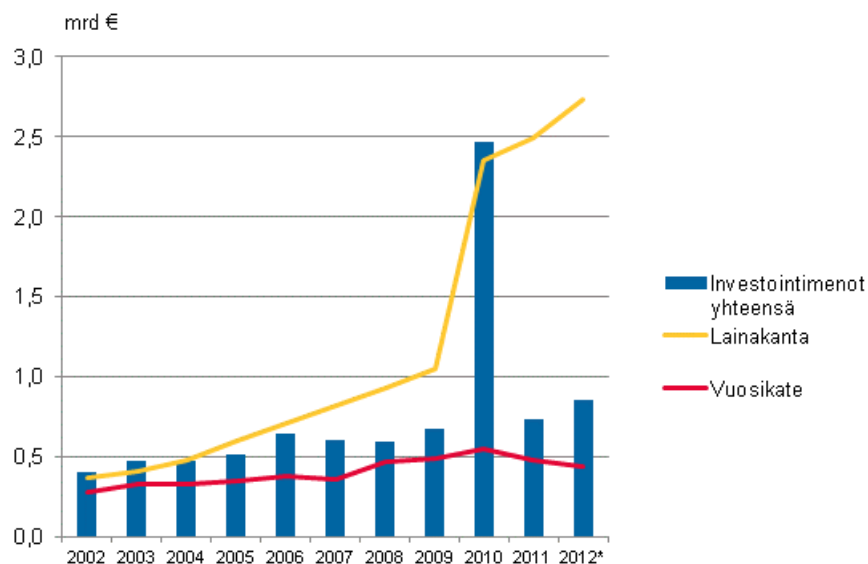
Liitekuviot

Liitekuvio 1. Manner-Suomen kuntien investointimenot, rahoitusosuudet investointimenoihin ja investointihyödykkeiden myyntitulot 2002–2012*

*) Tilinpäätösarvot

Liitekuvio 2. Manner-Suomen kuntayhtymien investointimenot, lainakanta ja vuosikate 2002–2012*

*) Tilinpäätösarvot

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioilaston laatuseloste 2012

1. Tilastotietojen relevanssi

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioilasto sisältää Manner-Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä kerätyt arviot siitä, millaisiksi erät tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen erät tulevat päättyneen vuoden tilinpäätöksessä muodostumaan. Tiedot kerätään tilastovuotta seuraavan tammikuun aikana, ts. jo ennen kuin tilinpäätökset ovat valmistuneet. Tilaston tiedot perustuvat siis osittain kunnan/kuntayhtymän talousjohdon arvioihin.

Tilinpäätösarvioilasto ei sisällä tehtäväkohtaisia tietoja.

Tietoja käytetään muun muassa kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa laadittavien kunnallistalouden kehitystä koskevien arvioiden pohjana niitä neuvotteluja varten, joita käydään Suomen Kuntaliiton ja valtiovallan kesken valtion budjetin kehyksistä. Tiedot ovat välttämättömiä myös kansantalouden tilinpitoa ja Euroopan Unionille tehtäviä kuntien taloutta koskevia laskelmia laadittaessa.

Tilastokeskus kerää tilinpäätösarviot suoraan kunnilta ja kuntayhtymiltä yhteistiedonkeruuna Suomen Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön kanssa.

Keskeisiä ohjeita ja luokituksia tilaston kannalta ovat kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamat yleisohjeet: yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista ja yleisohje kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeet ovat saatavissa pdf-muodossa Kunnat.net -palvelusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioilasto on kaikki Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät käsittävä kokonaistutkimus. Tilaston perusaineistona ovat kunnilta ja kuntayhtymiltä kootut arviot niiden edellisen vuoden tilinpäätöksistä: tuloslaskelmien mukaisista tuotoista ja kuluista, eräistä rahoituslaskelmien rahoituseristä sekä eräistä taseiden saamis- ja velkaeristä 31.12.

Arviot kerätään erikseen kunnan/kuntayhtymän muun toiminnan ja "kunnan liikelaitos" -mallia noudattavien liikelaitosten osalta siten, että ne voidaan yhdistää arvioksi kunnan/kuntayhtymän tilinpäätöksen keskeisistä eristä.

Tilastojulkistuksessa kunnittaiset ja kuntayhtymäkohtaiset tiedot yhdistetään, jolloin luvut sisältävät kuntasektorin sisäiset erät, esimerkiksi kuntien väliset palvelujen ostot ja myynnit sekä lainat.

Tilastokeskus kerää tilaston perustiedot kunnilta ja kuntayhtymiltä [www-lomakkeilla](http://www.lomakkeilla).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Koska tilinpäätösarviot tehdään kunnissa ja kuntayhtymissä ennen vuositilinpäätösten valmistumista ja siten perustuvat osittain kunnan/kuntayhtymän talousjohdon arvioihin, tiedot väistämättä poikkeavat jossain määrin tilinpäätöstiedoista.

Kuntien toimintakatteen, verotulojen ja valtionosuuksien osalta tietoja voidaan pitää luotettavina. Näiden erien kohdalla tilinpäätösarvioiden ja lopullisen tilinpäätöstilaston ero koko Manner-Suomen tasolla on tyypillisesti alle prosentin luokkaa. Vuosikatteessa, joka on kunnan vuositulojen ja -menojen erotus, ero voi erän luonteesta johtuen olla tuntuvasti suurempi, jopa yli kymmenen prosenttia. Poistojen ja arvonalentumisien, investointimenojen ja pitkäaikaisten lainojen lisäysten ja vähennysten kohdalla ero on yleensä 2-3 prosentin luokkaa, muiden erien kohdalla suurempi.

Kuntien tilinpäätösarviot ovat selvästi tarkempia kuin kuntayhtymien tilinpäätösarviot.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilastointiajanjakso on kalenterivuosi. Tiedot kuntien ja kuntayhtymien varoista ja veloista ovat tilastovuoden viimeiseltä päivältä

Tilinpäätösarvioaineisto valmistuu helmikuun alkupuolella.

Tietosisällöltään vastaavat todellisiin tilinpäätöstietoihin perustuvat ennakkotiedot julkaistaan tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuun alkupuolella kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastojen kotisivulla.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Yhteenvedot kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioista julkaistaan tilastovuotta seuraavan helmikuun alkupuolella tilaston kotisivulla.

Kunta- ja kuntayhtymäkohtaisia tietoja ei julkaista eikä niitä ole mahdollista saada tietopalveluna. Suomen Kuntaliitto ja valtiovarainministeriö saavat kuitenkin yksikkökohtaiset tiedot sisäiseen käyttöönsä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätösarviotilaston tietosisältö perustuu kirjanpitolautakunnan kunnille ja kuntayhtymille vahvistamiin sitoviin tilinpäätöskaavoihin, joten luokitusten suhteen tilasto ovat vertailukelpoinen tilinpäätöstilaston kanssa. Tilinpäätösarviot tehdään ennen varsinaisten tilinpäätösten valmistumista, joten kaikkia tilinpäätöksessä tehtäviä oikaisuja tms. (kuten sisäisten erien eliminointi) ei tilinpäätösarvioissa välttämättä ole mahdollista ottaa huomioon, mikä heikentää vertailukelpoisuutta.

Tilinpäätösarviotilaston tarkoitus on antaa karkea yleiskuva kuntasektorin talouden kehityksestä edellisenä vuonna. Muihin käyttötarkoituksiin on syytä käyttää kuntien talous- ja toimintatilastojen tietoja.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Katso kohta 6. edellä.

Lisätietoja

Lea Vuorinen 09 1734 3358

Axel Lundström 09 1734 2336

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

kuntien.talous@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/til/kttp/index.html>

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioaineisto 2012. Tilastokeskus.

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-4305 (pdf)*